زموږ دهيوادد خوږژبې او
پيژندل شوې وياندې آغلې
سهيلا اصغري وردك (حسرت
نظيمي) سره ادبي مركه

مرکه کوونکی:
انجنیرعبد القادرمسعود

د نړۍ په پرمختللو هیوادونو کې د ښځې تاریخي نقش، انساني ارزښت او مقام ته ځانګړې پاملرنه شوې ده . په داسې ټولنو کې د یوې ښځې شخصیت د علم، لیاقت، استعداد، وړتیا، پاکي، صداقت، لوړو اخلاقو او اوصافو په وسیله دسیاسي، اجتماعي، ادبي اوفرهنګي پوهې پر اساس ارزیابي کیږي، تر څو ښځې وکولای شي، چې خپل ځای او مقام په ټولنه کې د نارینه وو سره یو ځای پیدا کړي . ښځه او نارینه د دغو علمي، اخلاقي او فرهنګي خصایلو او اوصافو په وسیله کولای شي، چې د ټولنې د ودې او پرمختګ په ټولنیزو چارو کې دخپلو حقوقو او آزادۍ د لاسته راوړنو لپاره یو ځای خپلې مبارزې ته ادامه ورکړي .

زموږ په افغاني ټولنه کې ښځه هغه ټولنیز ځواک دی، چې د تاریخ په اوږدو کې د نارینه وو ترڅنګ یې نه یوازې د خپلې بشري ټولنې د ودې او پرمختیا لپاره خپل اغیزمند ګامونه اوچت کړي دي، همدارز یې زموږ په ټولنه کې د یوې درنې اوقدرمنې مور په توګه دخپلې مهربانې، خواخوږې، پیرزوینې، پاک اوسپیڅلي احساساتوپه درلودلو سره دخپلو اولادونوپه روزنو او پالنوکې یې ستر رول لوبولی دی .

دتاریخ په اوږدو کې زموږ په هیواد کې قهرمانو ښځو د خپل ذاتي استعداد، لیاقت، پوهې، علم اوشجاعت په وسیله یې د ظلم، ستم، بی عدالتي اوتوتریخوالي پرضد اودخپلوحقوقود لاسته راوړنولپاره یې عادلانه او برحقه مبارزې ته ادامه ورکړې ده، او دټولنې په

منځ کې یې خپل موقف اومقام په ډیر عالي کچه ساتلی دی .

له بده مرغه زموږ دهیوادپه وروسته پاتې ټولنه کې میرمنې د خپلو اساسي حقوقونه بی برخې دي، خو بیا هم زموږ دهیواد زیاترومیرمنو په اجتماعي، اقتصادي، سیاسي، علمي، ادبي او فرهنګي برخوکې په خپل توان، استعداد اولیاقت سره دخپلو خلکو او وطنوالو لپاره د ستاینې وړ خدمتونه ترسره کړي دي .

یوه له دغو فعالو بااستعدادو ادبي اوفرهنګي میرمنو څخه آغلې سهیلا اصغري ده. نوموړې زموږ دپښتو ادب هغه خوږ ژبې، تکړه اوبا احساسه ویانده ده، چې د خپل استعداد، لیاقت، ادبي او فرهنګي هلو ځلو په وسیله یې زموږ دپښتو ادب ښکلی او رنګین ساتلی دی . سهیلا اصغري نه یوازې دپښتو ادب یوه خوږ ژبې ویانده ده بلکې په دري ژبه هم نطاقي کوي . په هغه وخت کې، چې دې په رادیو تلویزون کې کار کاوه او په بیلابیلو برنامو کې یې نطاقي کوله، او د یو شمیروتلیواو نامتوشاعرانو شعرونه یې دکلمې کول، او اوس هم، چې په یو شمیر خپرونوکې نطاقي او دکلمې کوي، زموږ دهیوادوالواواوریدونکوپه زړونواو ذهنونوکې مینه، محبت، شور، هیجان اواحساسات راپاروي . هغه علمي او ادبي مطالب، چې د دې په خوږه ژبه بیانیږي دقدر اوستاینې وړ دي، او د اوریدونکوپه ذهني او رواني حالاتو کې یو معنوي کیفیت، تصور او خیال راپاروي .

د آغلې سهیلا اصغري د پوره پیژنګلوی لپاره ما د دې سره یوه ادبي مرکه جوړه کړې ده، هیله مندیم، چې زموږ درانه لوستونکي او د ادب مینه وال دا مرکه له پامه ونه غورځوي .

آغلې سهيلا اصغري زما سلامونه اونيکې هيلې ومنې، اجازه راکړی، چې خپلې پوښتنې پيل کړم .

پوښتنه : مهرباني وکړی دخپلو زده کړو او ادبي هڅو په هکله معلومات راکړی؟

ځواب : لومړنۍ زده کړې مې د پکتيا په غرونو، د ګرديز د نجونو په ښوونځي کې پيل کړې . بيا مې د خوست د نجونو په ښوونځي او د عايشې دراني په ليسه کې پر مخ بوتلې او د زرغونې په ليسه کې مې پايته ورسولې. د ښوونځي د زده کړو سره جوخت مې ژورناليستيک کار ته هم مخه کړه او بيا د ژورناليزم پوهنځي هم زما په مسلکی کولو کې راته قباله لاسليک کړه. زه لا هم په حيرانی کې يم، چې دا د خوښی کلونه څومره زر له لاسه ولاړل . زه لا په تيرو وختونو کې ساه باسم . له هغو دوستانو سره د خوښي په ورځو کې يم، چې زړونه يې په زرګونو هيلو پسی وو، که څه هم امکانات ډير لږ وو، خو يوه دنيا سپيځلتوب وو او حرمت . د هغو کلونو په ياد لکه آمو اوښکې بهوم .

پوښتنه : ستاسونوم ديوې خوږ ژبې ، تکړه اوبا استعداده وياندې په لقب مزين دی . مهرباني وکړی راته وواياست، له کومه وخته مو په نطاقې پيل وکړ، او کومې مينې او علاقې تاسو دغې مسلک ته وهڅولې؟

ځواب : که په ساده ډول ووايم، مينه مې پيدا شوه، جرأت مې وکړ او مراجعه مې وکړه، په وياندی کې مې نيمګرتياوې اصلاح کړی . هماغه وو، چې ومنل شوم . کيسه داسې وه، چې مسؤلين په لومړنۍ آزموينه کې په دې قانع نه شول، چې وکولای شم وياندويي وکړم . راته ورويل شول، چې لهجه لرم . زه په کور کې په يوه

لهجه غږېدم، دا، چی په ښوونځي کې مو هم د بېلابېلو لهجو ښوونکي لرل، نو ګډه وډه لهجه مې درلوده .
هماغه وو، چې ځان مې ځانته آیینه کړ او ځه مې وکړه څو اوبه شم او روانه شم، غر شم او تېږه شم .
په یاد مې دي، چې په ورځو ورځو مې اخبارونه په چګ آواز لوستل او په تیپ ریکاردر کې مې ثبتول او بیا مې اوریدل او د نورو ویاندویانو د لوستلو له بڼې سره مې پرتله کول، او د نیمګړتیاوو سمون ته مې ملا تړله . هماغه وو، چې په ځینو خپرونو کې مې د وړې برخې اخیستنې چانس ومونډ تر څو، چې ځانګه ګل شوه او لږه موده وروسته مې د آواز د مجلې په یوه نظر غوښتنه کې د تکړه نطاقې لقب د ترلاسه کړ .

پوښتنه : کیدای شی وپوښتم، چې چا دې لاره ته وه‌ځولې او لومړنی چانس موپه کومه خپرونه کې تر لاسه کړ؟

ځواب : که رښتیا ووایم، لومړنی ه‌څوونکې په خپله وم . خو کله، چې مې په کار پیل وکړ نو لومړنی ه‌څوونکې مې پلار وو او بیا ټول دوستان او همکاران .
په تیره بیا پخوانیو همکارانو ه‌څولم او خپله تجربه او پوهه یې له ما نه سپموله .

پوښتنه : هغه وخت، چې تاسو په نطاقې پیل وکړ، آیا تاسو ته په خپل چم او ګاونډ

کې دشرایطو امکانات موجود وه او که نه؟

ځواب : له راډیو او تلویزیون سره زما کار په داسې وخت کې پیل شو، چې تلویزیون او تلویزیونی خپرونو نوی افغانستان ته لاره موندلې وه. تلویزیون خلکو ته نوی وو او نطاقان غوره څیري . ماحول لا له تلویزیون سره آشنا نه وو. ډیري کسانو ته په تلویزیون کې کار کول غوره نه بریښیدل . امکانات

په بی تجربه گی کې وو. په راډيو کې د همکارانو پوهه ډیره وه خو تلویزیون په افغانستان کې یوه لا نه پیژندل شوې پدیده وه. په دی لحاظ موږ، د هغه وخت د تلویزیون نطاقان، د بیدیا د بوټو په څیر شنه شوو، وده مو وکړه او وغوړیدو.

پوښتنه : ستاسو د هغه وخت کار د راډیو او تلویزیون له کومو خپرونو سره تړاو درلود؟ آیا خپرونې مو په خپله غوره کولې او که څنګه؟

ځواب : زما کار له تلویزیون څخه پیل شو. معمول داسې وو، چې لومړی باید یو نطاق په راډیو کې پوخوالي ته رسیدلی وای یا یې لږ تر لږه په میکروفون حاکمیت موندلی وای . زما کار په تلویزیون کې له کوچنیو اعلانونو څخه پیل شو او د روزنې د اداري لخوا به راته ویل کیدل، چې څه وخت د کومې خپرونې لپاره تیاری ونیسم . خو د نطاقانو د مدیر محترم، درانه «ګلشاه محرابي» په لارښوونه او ټینګتیو مې د راډیو په خپرونو کې هم برخه واخیسته او لومړنی خپرونې مې د «ستاسې خوښې کړې سندرې» وې، چې په ژوندی بڼه خپریدې . او وروسته مې بیا ځانګړې خپرونې درلودې لکه : «ذهنی مسابقه»، د «هنر بلې ډیوې»، د «ځوانانو خپرونه»، د «ترانه ها و سخن ها» خپرونه، د «ساعتی با شما» خپرونه، د «شومدم انګازې» د شپې او ورځې خبرونه او په خاصو مناسبتونو خپرونې لکه اخترونه او نوی کال او بیلابیلې نورې خپرونې .

پوښتنه : دلومړي ځل لپاره، چې تاسو نطاقي پیل کړه او خپل آواز مو له راډیوا و

تلویزون په څپو کې واوریده، کوم احساس تاسو ته پیدا شو؟

ځواب : که رښتیا رانه وپوښتې نو باور مى رانغى، چې زه به وم . له دې امله د پردیتوب احساس وو. زما ترډیره دى ته پام اوښتى وو، چې سم مې لوستى که نه . تر ځو په دى پوهیدم نو خپرونه تیره وه .

پوښتنه : ستاسو په آند د لومړي ځل لپاره دکومې ښځینه ویاندې په غږ د رادیو افغانستان خپرونې ښایسته شوې؟ او دکوموویاندویانو نطاقي مو خوښیږدي؟

ځواب : کله چې ما په راډیو او تلویزیون کې په کار پیل وکړ، ډیرې تکړه نطاقانې، چې مایي لیدو ته تلوسه درلوده، نور په راډیو کې نه وې . خوځومره ،چې زه معلومات لرم، «لطیفه کبیر سراج» زموږ تر ټولو پخوانۍ نطاقه ده . هغه وخت، چې زما د کار له پیل نه لا ډیره موده نه کیده، د ښځو د نړیوالې ورځې په مناسبت د ښځو خپرونې ته غوره میرمنې رابلل شوې وې . د هغو په ډله کې میرمن «لطیفه کبیر سراج» هم وه . ما او «شفیقې حبیبى»، (چى یوه تکړه نطاقه ده)، خپرونه پر مخ بیوله . او ما په ډیر ویاړ له میرمن «سراج» سره خبرى او مرکې وکړې . دې راته د کار د پیل خاطرې یادې کړې، چې راته ډیرې په زړه پورې وې .

زموږ د هغه وخت ټول نطاقان په رښتیا، چې تکړه او د استعداد خاوندان وو. دوی لکه د خود رویه ګلانو په څیر د خپل استعداد په عطر اوریدونکو ته مشك او عنبر وړاندې کول . د هر نطاق کار، چې لږ او ډیر په هنر ښکلى شوى وي، زما خوښ دى . لکه : «سیف الرحمن سهى ابراهیم خیل»، «جان الکوزى» او نور......

پوښتنه : نطاقي، چې د ښځو او نجونو لپاره یوه ښکلې او درنه دنده ده، تاسو د یوې ویاندې په

توګه د ښځو او نجونو ونډه په نطاقۍ کې څرنګه ارزوې؟

ځواب : تاسو خپله ورته ځواب ووایه . نطاقی ښځه او نارینه نه لری د دواړو لپاره یو شان ده. یو غږ به په راډیو کې ډیر وچ وي او زړه تنګوونکی .

پوښتنه : ستاسو غږ، شعرونو ته لا ښکلا ښښي، دیوې خوږې ژبې دیکلیماتورې په توګه مو دکومو شاعرانو شعرونه دکلمه کړي دي، او په دې کې خپل کمال په څه کې وینې؟ دا هم ووایاست ، چې ولې په دې وروستیو کلونو کې ستاسو آواز د راډیو او تلویزون له څپو څخه نه اوریدل کیږي؟

ځواب : ما د مختلفو شاعرانو شعرونه دیکلمه کړي، خو زیات مې د خوشحال بابا، رحمان بابا، غنی خان، امیر حمزه شینواري، وهاب سرتیر،عبدالباري جهانی، اسحق ننګیال او نورو شاعرانو شعرونه په مینه دیکلمه کړي دي . خو کمال زما نه، بلکې د دیکلماتورۍ، په دې کې دی، چې، شعر د شاعر په احساس دیکلمه شي او دا هغه وخت امکان لري، چې شعر او د شاعر احساس لومړی درک شي .

وروستی کلونه زما له کارونو ډک کلونه دي . په بیلابیلو راډیوګانو لکه : د آزادۍ راډیو او دویچې ویلې راډیو، په آلمان کې د آریانا نړیوال تلویزیون، له امریکې نه د آریانا افغانستان تلویزیون او په افغانی ټولنو کې بیلابیل پروګرامونه او په ملي تلویزیون کې په ځانګړو مناسبتونو خپرونې او انترنیتی پاڼې . یواځې د مهاجرت لومړي کلونه وو، چې د ماشومانو په روزنه اخته وم او لاس مې کار ته نه رسیده . که څه هم، چې

په هغه وختونو کې مې هم په بیلابیلو افغاني کنسرتونو کې انانسري کړیده .

یادونه :

د آغلې سهیلا اصغري په غږ کې دکلمه شوي شعرونو په دغه پته کې وګورئ :

http://www.vatandar.at/Qadermasod1.html

پوښتنه : دخپلو همکارانو په هکله څه فکر کوی، او په ځانګړي توګه د کومو ویاندویانو دکلمه غوره او په زړه پورې بولې؟

ځواب : د همکارانو په اړه مې نظر وړاندی کړ. زموږ وتلي دیکلماتوران هغه دي، چې شعر او د شاعر احساس درک کړي او په خپل فن، هنر او غږ ورته نوره ښکلا هم وبښي، او د شاعر احساس، په دې ډول اوریدونکي او د شعر خوښوونکي ته ورسوي . د دغو دیکلماتورانو شمیر ډیر دی، چې زه تری د ښاغلي ابراهیم خیل، جان الکوزي، تورپیکی سنګین، فریدې انوری، عبدالله شادان او ثریا صدیقی، نبیلې همایون، رشیدی آمو نومونه اخیستلی شم .

پوښتنه : ستاسو په نظر نطاقي ته کوم تعریف ټاکلی شو، د یوې خپرونې د چلوونکي او نطاق یا ویاند توپیر په څه کی دی؟ او دا هم ووایاست، چې په نطاقي کې له کومو سلیقو او مسلکي ځانګړنو څخه باید استفاده وشي؟

ځواب : نطاقي د پیغام رسول دي . نطاقي، په عمومی تعریف، د استعداد، غږ ، سواد، آفاقي معلوماتو او جرأت ټولګه ده. د دې ټولو څیزونو درلودل نطاق جوړوي. دا هم باید ووایم ، چې د دې ټولو لرل یو خوا، خو د هغو موندل په خپل وجود کې

له بلی خوا نطاق جوړوي . د استعداد صیقل او د پوهې وده کولای شي نطاق مقصد ته ورسوي .

نطاق هغه څوک دی، چې د یو مطلب او خبر د پانې له مخې اوریدونکي او لیدونکي ته لولي او د اړیکی د موندلو له لارې ی پې لازمه بڼه ورته رسوي .
چلوونکي یا مودراتور، اکثراً «شومن» دي، چې له کاغذ پرته د لیدونکي او اوریدونکي سره په تماس کې وي، او پیغام د مکالمې په ډول رسوي ، چې دا خپله یوه نطاق سلیقه او مسلکي ځانګړنه ده. یو ښوونکی هم یو مودراتور دی . دغه راز په بازارونو کې چې څوک متاع خرڅوي هم یو مودراتور دی او نور... په یوه مسلکي کنفرانس کې هم مودراتور دی، چې کنفرانس چلوي . خو د ټلویزیوني او راډیویي مودراتور سلیقه تر ډیره هنري ده .

پوښتنه : ستاسو په نظر په نطاقي کې د مسلکي کورسونوتعقیبول دیو ویاند په توانمندي باندې څه اغیز لري؟

ځواب : په مسلکي کورسونو کې نطاق روزل کیږي، پخیږي په فنونو پوهیږي او د نطاقۍ تعریف په واقعي بڼه په ځان تطبیقولی شي . خودرویه ګل که ګل هم دی، په پالنه لا تازه کیږي . په مسلکي کورسونو کې د نطاق استعداد صیقل کیږي او ریښتینی ځلا ی زړونه روښانوي .

پوښتنه : یو ویاند یا نطاق باید کوموژورنالیستیکي اصولو او مقرراتو ته پاملرنه وکړي؟

ځواب : نطاق او یا ویاند باید څه وکړي، چې د پیغام له اخیستونکي سره اړیکی ټینګې کړي، او بی پلوه پاتی شي. پیغام په هغه ډول ،چې دی،

اخيستونکي ته ورسوي . په ژورنالیستیکو ژانرونو کې د خپل نظر شريکول، نه د نطاق او نه هم د ژورنالیست کار دی .

پوښتنه : په هیواد کې دننه او بهر یو شمیر رادیویي او تلویزوني خپرونې او پروگرامونه په ډیره تېزه کچه خپرېږي، او یو شمیر نطاقان او د پروگرامونو پر مخ وړونکي دمختلفو برنامو سره بوخت دي، چې د پوره سواد خاوندان نه دي، تاسو د یوې تکړې او با تجربې ویاندې په توگه دا نیمگړتیاوې څرنگه څېړې؟

ځواب : په ژورنالیزم کې یو شی له نورو مسلکونو توپیر لري، هغه دا، چې که څوك وغواړي، په دې لاره کې له لوړو زده کړو پرته هم د ژورنالیستیك کار اجازه لري . خو دا په دې معنا نه ده، چې سړی دې له استعداد او پوهې پرته په دې لار گام کیږدي . په نوي ژورنالیزم کې نطاق یوازی نطاق نه دی . پخوا به نطاق هغه څه لوستل، چې ورته ورکول کیدل او د هغه وخت نطاق زما له نظره تر ډیره یو هنرمند وو. د نن ورځې نطاق باید سل په سلو کې په ژورنالیستیکه پوهه سمبال وي . د نني ژورنالیزم نطاق، خپله موضوع جوړوي، لیکي یې، او اوریدونکي او یا لیدونکي ته یې وړاندې کوي . اکثراً یې تخنیکي چارې هم په خپله سر ته رسوي . په وروستیو کلونو کې د کمپیوتر او انترنیت له ودې سره د رسنیو کار آسانه شوی او د نړۍ په کچه امکانات زیات شویدي . له رسنیو سره مینه له پخوا څخه د خلکو په زړونو کې زیاته ده. په پېښو ځان خبرول او نورو ته د پېښو بیانول او دغه راز د کلتور او هنر سره مینه د انسان خاصه ده. په همدې لحاظ ډیر کسان په دې لاره کې په دڅو بوخت دي . زه، رسنۍ (راډیو، تلویزیون، سینما، ورځپاڼې او مجلې او انترنیت) د ټولنې په

پوهاوي کې د عمده وسلې په توګه شمیرم . نو له دې امله، کله، چې له مسلکي لحاظه نیمګړې خپرونې اورم او یا وینم او لولم، نوخواشینې کیږم . همدا رسنۍ دي، چې د خلکو د اذهانو په روښانولو او د نړۍ له نوښتونو څخه د دوی په خبرولو کې ستر رول لري . نو که دا کارپه مسلکي ډول تر سره نه شي، د ژورنالیزم اصلي دنده به هم نیمګړې پاتې شي .

پوښتنه : مهرباني وکړې د خپل ادبي اوفرهنګي ژوندخوږې او ترخې خاطرې راسره شریکې کړی؟

ځواب : زما د فرهنګي او ادبي ژوند خوږې خاطرې، زما پرمختګ دی، په دې لاره کې . په هر قدم کې د دوستانو تقدیر او هڅونې زما په کار مثبت اغیز کړی او هره شیبه زما د ژوند له دغو خاطرو څخه ډکه ده . ترخه خاطره مې هغه وه، چې د اوښکو د ستورو په بهولو مې وطن تیارې ته پریښود او په وس کې مې څه نه وو.

پوښتنه : تر هغه ځایه ، چې زه خبر یم تاسو په دغو آخرو وختونو کې زموږ ګران هیواد ته سفر درلود، مهرباني وکړی دخپلوادبي اوفرهنګي مرستو اوفعالیتونو په هکله خپل نظر راسره شریک کړی؟

ځواب : بلی، زه تیر اوړی بیا په خپله مېنه کې وم . زه په خپلو خلکو نوره هم مینه شوم او د وطن خاوری، نوره مینه هم زما په روح او روان باندی وشیندله . ما له خپلو خلکو سره ولیدل، د رسنیو له استازو سره مې ولیدل، له ژورنالیستیکو کړیو سره مې ولیدل او له ځینو ټلویزیونونو څخه مې لیدنه وکړه، چې ور ویې بللم . ماله ملي راډیوټلویزیون څخه لیدنه وکړه او د دغی رسنۍ له نطاقانو سره مې ولیدل . په ملي راډیو ټلویزیون کې مې د نطاقانو

لپاره یو ورکشاپ جوړ کړ او د مدرنې نطاقۍ او ویاندوۍ چارې مې په مسلکي ډول دوی ته وروښودې، چې د دوی لپاره ډیر په زړه پورې وو.

دغه راز مې له ځینو روغتونونو او کلینیکونو څخه هم لیدنه وکړه او یو تصویر مې واخیست، چې په راتلونکي کې څه ډول مرستې ورسره وشي .

پوښتنه : تر هغه ځایه، چې زه خبر یم ستاسو خاوند ډاکټر صاحب (سید احمد فرید حسرت نظیمی) په آلمان کې په طب فعالیت بوخت دی او تاسو هم ورسره مرسته کوی، مهرباني وکړی په دې هکله یو څه مالومات راکړی؟

ځواب : زما د ژوند ملګری ډاکټر فرید د آلمان په هیواد کې د عمومي طب ډاکټر دی او خپل شخصي کلینیک لري، چې زه یې د منجمنت چارې پر مخ بیایم . دی په دې کلینیک کې، چې اکثر مراجعین یی آلمانان دي، د عمومي امراضو د ناروغانو درملنه کوي . دغه راز د چینایي طبابت یا ستنی وهلو څخه هم د ناروغانو په درملنه کې کار اخلي . ده په آلمان کې د عمومي طبابت تخصص تر لاسه کړی، په څنګ کې یې د ستنی وهلو، رواني ناروغیو، عاجلو پېښو او طبیعی طبابت په کوالیفیکشن هم ځان سمبال کړی دی . موږ د هغې مینې له مخې، چې له خپلو افغانو وطنوالو سره یې لرو، تر ډیره څه کوو، چې د دوی په خدمت کې واوسو. په دې منظور د «پیام افغان» د ټلویزیون له لارې هم د خپلو وطنوالو لپاره د «طبی مشورو» یوه خپرونه لرو، چې هره چارشنبی د دغه ټلویزیون له لاری خپریږي، او زموږ د وطنوالو پوښتنو ته ځوابونه پکې ویل کیږي او د دوی ستونزو ته سلامشوری ورکول کیږي .

پوښتنه : په هیواد کې دننه او بهر ستاسو پیغام دیوه ادبي او فرهنګي شخصیت په توګه دژورنالیستانو ټولنو ته څه دی؟

ځواب : له نیکه مرغه د هیواد په د ننه کې ګڼ شمیر مؤسسی د بهرنیو هیوادونو له خوا جوړې شوي، چې ځوانانو ته ژورنالیستیکي لارې چارې ښيي. دغه راز په افغانستان کې د ژورنالیستانو دوی سراسري اتحادیې په فعالیت بوختې دي . د کابل پوهنتون د ژورنالیزم پوهنځی او ځینی نور شخصي پوهنتونونه هم ژورنالیستان روزي . دغه ټول بنسټونه د ژورنالیستانو په روزلو کې برخه اخلي . له دوی ټولو څخه زما هیله داده، چې په پراخه وطني مینه د نوي او مدرن ژورنالیزم زده کړه دوی ته ورکړی . یعنی داسې ژورنالیست وروزي، چې د واقعیت ویل یې د ژورنالیزم پر اصولو ولاړ وي، په لیکنو او ژورنالیستیکو کارونو کې یې د چا تحقیر او سپکاوی دخیل نه وي، او د خلکو دردونه او ستونزې رابرسیره کړي او د حل د لارو چارو په لټونه کې یې هڅې وکړي .

دغه راز مې د ژورنالیستانو له اتحادیو څخه غوښتنه داده، چې د ژورنالیستانو د حقونو په ساتلو کې هیڅ راز هڅې ونه سپموي .

پوښتنه : په هیواد کې د ننه او بهر د جګړې او داوسنیو کړکیچنواو تراژیکو حالاتو اغیز پر ادبي او فرهنګي وضع څرنګه څیړې؟

ځواب : د هرې ټولنی فرهنګ او کلتور د هغې له سیاسي بهیر سره جوخت حرکت کوي . د سولې او آرامې فضا، فرهنګ او ادب صیقلوي او د لا ښکلا لپاره یې زمینه برابروي، په داسې حال کې، چې کړکیچن حالات

پری د وهم او الم پرده غوړوي، او د ودې مخه یې نیسي . که موږ د افغانستان تأریخ ته نظر واچوو، هرکله ، چې افغانستان په جګړو کې ښکیل دی، او اقتصادي زیربنا یې ګډه وډه او یا له منځه تللی ، نو روبنایي حالت یې هم تر سخت اغیز لاندی راغلی. له همدی امله په افغانستان کې بیسوادي تر څو کلونو مخکی عادی خبره وه. همدا، چې تاسو مخکی وپوښتل، په رسنیو کې د خپرونو د پرمخ بیوونکو د پوهې سطحه ټیټه ده، نو دا د همدې کړکیچنو حالاتو پایله ده .

پوښتنه : تاسودیوې روشنفکرې میرمنې په توګه زموږ په هیواد کې دژوند په سیاسي اجتماعي، اقتصادي، ادبي او فرهنګي ډګر کې دښځو مقام او منزلت څه ډول ارزوې؟

ځواب : افغانستان یوه جګړه ځپلی ټولنه ده ، چې د جګړې پاتی شونی یې کونډې او یتیمان او معیوب نارینه دي . جګړې، له رواني لحاظه هم افغان وګړي له سختو ستونزو سره مخامخ کړي دي .

پوښتنه : دادبي اوفرهنګي ژانرونو او دډلیزو رسنیو اغیز او نقش دښځو په وړاندې دتاوتریخوالي او تره ګرې په له منځه وړلو کې څه ډول څیړې؟

ځواب : زما په نظر ډله ایزې رسنۍ د خلکو د اذهانو د روښانولو تر ټولو ښه وسیله ده. له دې لارې د انسان د کرامت او د انسان د حق ښودل هغو کسانو ته ، چې لا ورسره په لازم ډول آشنایي نه لري، په ښه توګه په ګوته کیدلای شي . خو که له سمو اصولو څخه کار واخیستل شي . زه د دې پلوۍ نه یم، چې په داسې یو هیواد لکه افغانستان کې دی، په خاصه توګه د ښځو په وړاندې د تاو تریخوالي په باب خبرې وشي . زما په نظر که انساني حقونو ته پام وشي، نو

د ښځو حق به هم ادا شوی وي او د ښځو په وړاندی تاو تریخوالی به هم له منځه تللی وي .

پوښتنه : ستاسو پیغام هغو ښځو ته، چې په هیوادکې دننه په ډیرو غمجنو، تراژیکواو کړکیچنو حالاتو کې ژوند کوي څه دی او دڅورلو لاره ېی په څه کې وینې؟

ځواب : زه، هرانسان ته د زده کړی او تحصیل سپارښتنه کوم . د افغانستان په شرایطو کې دغه زمینه په پراخه توګه ټولو ته نه ده مساعده . یعنی، یو خو د جګړو او نآرامیو له کبله په موجودو ښوونځیو کې زده کړې له خنډونو سره مخامخ کیږي، او بل بیا په ټولو سیمو کې د ښووونځیو نشتوالی د زده کړی پروسه نیمګړی کوي . خو که خپله غوښتنه پیاوړی وي، نو سواد او زده کړه تر لاسه کیدای شي . زما پیغام زما د وطن ګرانو خویندو ته تر ټولو مخکی دادی، چې دوی په هره ممکنه بڼه د سواد او زده کړې لاسته راوړو ته ملا وتړي . ځکه دا هغه معقوله لاره ده، چې د بچیانو په روزلو کې له دوی سره سمه مرسته کولای شي، او د ژوند په چارو کې دوی ته لارښوونه کولای شي . بی سواده انسان ړوند دی او زموږ خویندی باید ړندې ونه اوسي .

آغلې سهیلا اصغري ستاسو نه دزړه له کومې مننه کوم، چې زما پوښتنو ته مو د قناعت وړ ځوابونه وړاندې کړل، تاسو ته د لا ډیرو بریاووپه هیله .

له تاسو څخه هم مننه .

په ډیره ادبي مینه او درنښت :
انجنیرعبد القادرمسعود